

10138

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Els terremotos de Sicilia

Catania, avans de la catástrofe.

Tipos de donas de Messina.

Insts. ROL

Un carrer de Mineo, població que se suposa completament destruïda.

LA SENMANA

DAVANT de la catástrofe de Sicilia, tots els demés fets, aquí y á tot arreu, s'eclipsean ó quedan reduhíts á la categoria d'incidents sense importancia.

No; no hi havia exageració en las primeras noticias que de l'Italia infelís ens arribaren. Messina y 'ls riallers poblets que ahir la enrotllavan son á l'hora present inmensos cementiris ahont en confusió dantesca quedan enterrats els morts y 'ls vius. Reggio, á l'altra part del estret, mostra també convertit en un munt de ruinas lo que avans fou població alegre y pintoresca.

Ben poch de lo que queda en peu podrá aprofitarse. Els grans palaus esquerdatos, els monuments remoguts, las casas escrostonadas van cayent pel seu propi pes, augmentant l'horror del quadro y dificultant els treballs de las brigadas de salvament que, entre las ruinas y orientantse pels gemechs que aquí y allá se senten, van recullint als supervivents del espantós cataclisme.

Secundant sinistrament las estremítuts de la crosta sòlida, el mar s'ha sortit també dels seus límits naturals y ha vingut á continuar l'obra destructora dels terremotos. Las ayguas, aprofitant las depressions que 'ls enfonzaments han deixat, se'n entran furiosas terra endins, acabant d'arruinar lo qu'encare s'aguantava.

¿Número de morts?... No pot dirse ni es possible qu'en aquests moments se sápigui. Alocats pel espant, els vehíns dels llochis arrasats pel terrible fenómeno s'escapan en totas direccions, prenent qual-sevol camí y valentse de tots els medis. Per altra part, fins que las ruinas siguin desembrassadas ¿com saber quants son els desdixats que sota de ellas han trobat inesperada sepultura?

En mitj del horror produhit per la tremenda catástrofe, es una nota altament simpática la carinyosa sollicitut ab que 'l món enter s'ha apressurat á acudir en socorro dels pobres sicilians y calabresos. Fransa, Inglaterra, l'Argentina, la gran República Nort-Americana, els pobles ríchs, las nacions pobras... tothom s'ha sentit conmogut per la desgracia pels italians soferta y ab tota la rapidés

que 'ls actuals medis de transport permeten ha corregut á atenuarla.

L'espectacle és consolador. Quan forsas naturals, tan poderosas com desconegudas, sembran en una regió la mort y la miseria, ¿qué menos pot fer la humanitat que demostrar ab actes millor que ab paraulas que la solidaritat universal no es una mentida y que realment tots els homes son germans?...

PIF-PAF

A França s'han celebrat eleccions de senadors.

L'esquerra radical ha triomfat en tota la linia. El Senat francès queda en disposició de colaborar activament i decisivament en l'obra laicisadora i civilista de la França moderna.

La República segueix el seu gloriós camí cap endavant.

I sabeu quina és la veritable causa de les victories radicals de la França en el sigle XX?

És l'escola laica, establerta a França fa vinticinque anys. Han votat aquets darrers anys els deixebles de l'escola laica. I el radicalisme anticlerical i civil ha triomfat.

Prenem-ne nota i prenem-ne exemple.

RENOVACIÓ

ON dia y bon any, amichs! Trecat el ritme senmanal dels nostres coloquis per un' ausencia meva, lo primer que se m' acut es la salutació cordial y el bon auguri, tal com se m' acudiren al bell punt de finir l' any. Jo era al camarot d' un vaporet— un camarot pera mi tot sol perque no hi havia cap més passatjer, — y las quatre batalladas dobles del quart escamparen la nova de la ideal renovació del temps. Els tochs de la campaneta sense ressonancia, sechs y mecánichs, se disolgueren instantaniament al mateix bastiment, que seguía la ruta fentshi un lilit de brumeras xiuxenjantas, al mitj de las inmensitats de la mar fosca y del cel grisat, per reverberacions de lluna creixenta, foradat pels llumets de las constelacions eternals que no sabrían contar' els anys nostres.

El barco marxava seguit, palpitant tot ell com un cos vivent llenat a las onadas. Las transmisiones intermitentas del timó pegavan cops durs a la carena, trucant misteriosament a las parets de ferro, avisantnos que a dins del vaixell hi havia un esperit vigilant y tutelar. Y jo pensava que l' vaixell es un exemple de *conducta*, d' enteniment actiu y de voluntat práctica. Els homes que l' portan, repartits en funcions adequadas a las aptituds, comprenen a cada moment lo que tenen de fer, y ho fan senzillament, naturalment, com el cep fa rahims. Y el vaixell camina ab la lògica armonia dels fets naturals: maravellosa creació humana que transforma 'ls elements primaris y 'ls subjecta a traballs organitzats que no 'ls hi eran substancials.

Al arribar aquí, després de dotze dias de separació absoluta, m' he trobat perdut dins de l' incoherencia. Las disgregacions polítiques y socials han avensat. Disgregadas las societats obreras y els partits, disgregada la coalició solidaria lo mateix que l' anti-solidaria, disgregat l' Ajuntament y desfeta la seva obra essencial—el pressupost—per la Junta de Vocals Associats, disgregadas las arts y las ciencias, y el periódich y las relaciones socials y familiars. La renovació del any, que sense realitat es tan impresionant, y la renovació de las measas visionis pel contrast ab el món en que he viscut aquests dias, excusan la banalitat de l' observació. Las disgregacions de la nostra societat se continúan fa temps, es clar. Jo ho he anat notant, y potsers fins hi he contribuït, y me n' alabo. Pero també es evident que han arribat en moltes categorias socials a un periodo agut precursor de la disolució; y ho crech beneficiós. Convé, convé que 's desfassi l' institució vetusta, la colectivitat exhausta, pera que s' organisi la gent nova y s' emprengui ab dalit y millor coneixement l' obra abandonada. Es ab alegría que hem d' enterrar a n' aquests morts, y acceptar l' herencia mal administrada. Si tot estés arreglat, ¿qué hi faríam al món?

Are lo que convé, primer de tot, es entendrens; comensar humilment, pero concretament la tasca de obrir la terra pera fonamentar l' obra nova. Un fonament macís, encare que sigui de cop sense plans d' arquitecte, es feyna positiva. Massa que n' tenim pera triar, de plans, de programas, de doctrinas bonicas! El sigle XIX ens n' ha deixat més qu' un foch no n' cremaria.

Lo que convé es *organizar* las accions colectivas, assignalshi una conducta que asseguri l' íntegra realizació dels fins proposats, per menus que siguin. L' exemple del vaporet que navega armoniosament per la ruta ideal, rectificat la ruta de far en far—ja endevinats dins de las tenebras de la mar inmensa—fins a entrar just al port, es un exemple precís pera la vida individual tant com pera las obras colectivas. La perfecció—inaccessible, si voléu, pero que s' ha de tenir sempre fixa al enteniment pera procurar sempre acostarshi—seria pera un partit polítich l' acció permanent, rítmica, mantinguda per la vigilancia ordenada de tots, cadescú en la seva categoria. Llavoras si que la desconfiansa y l' aplanament serian inexcusables; perque cadescú se faria a cada instant càrrech del camí guanyat y del camí que faltés, y cadescú tindria plena responsabilitat y veritable orgull de la propia funció, completa ab espontania suficiencia.

Si no sabém ahont aném, ni com hi aném; si se 'ns perd la noció de la continuïtat de l' energia, ¿qué voléu que conseguim may? El capitá fa discursos, el pilot se n' va al lilit, y els homes de quart remugan perque no han sopat. Molt sovint s' acaba fugint de las llums qu' ensenyarian el camí... perque 's vol portar al barco a fer contrabando.

Es l' hora de empèndressel un camí decidit, encare que sigui molt curtet. Tot es comensar. Las colles antigas renuncian a la competencia. ¡Es l' hora, es l' hora! ¿Que no hi ha gent disposta? Si no som molts serém poch. Tot es comensar...

Aqueix es el gran problema. El de la gent. Programas, sistemas, plans d' organizació n' hi ha a dojo. Lo que falta son homes, homes de conducta, capassos de fer lo que prometin. Aixó es l' obra llarga de l' educació civil. Avuy per avuy, l' enrunament de las rónegas fortaleras ens dona ventatjas que may hauríam tingut. Y l' exemple es d' una forsa suggestiva colossal.

La lley de la conducta, per lo mateix que no s' escriu sino que 's practica forlosament, fructifica desseguida. ¡Que cada paraula sigui un acte; que cada resolució colectiva sigui un compromís individual; que cada projecte se porti a la práctica ab perseverancia indomptable, si no s' pot sencer, a trossos, pero seguidament, orgánicament...

Prou bandos del arcalde que no s' han de cumplir; prou mentideras promesas que no s' han de realisar; prou convulsions pera conquistar influencias esterils al Estat que 's resolen en exhibicions vanidosas; prou amenassas declamatorias y profecias de benhauransas impossibles; prou xerrar y barallarse en ximple...

La *conducta*, déu d' energia, es la nostra salvació. Per bé ó per mal, vingui com vulgui, que fins per la reacció que provoca la conducta es la suprema renovadora de l' humanitat.

Magí Pons

L'ANTI-SOLIDARITAT

NALISEM fredament la composició respectiva dels dos partits catalans; de solidaris y anti-solidaris. Anem a veure, avui, els anti-solidaris. Podem descompondre llurs elements en aquestes classes:

1.ª, la més nombrosa i la més sana: obrers. L' obrer es, per naturalesa, simplicitista. Li agraden les actituds clares, rotundes, categoriques, *tranchantes*. En la natural infantilitat de la séna ineducació, el séu esperit, qui viu d'imatges, d'ídols, i no de conceptes, preferirà sempre aquell que li parli al cor, per plasticitats; i quant més intenses, quant més vigoroses sien aquestes predicacions i aqueixes imatges, més incondicional serà l' adhesió de la massa inculta. Aquesta paraula, *revolució*, opera ja per sí sola damunt l' ànima de les multitudes, perque s' hi revela en la suggestió d' actes venjatius, de realitats immediates y directes.—A Barcelona, aqueixa gran escola de cultura obrera, el socialisme, a penas ha exercit la séua influencia redemptora sobre el proletari. El socialisme, qui ha intel·lectualisat les masses de tants centres de treball, reduint a *concepte* aquelles vagues *vindicacions* de la desigualtat humana, a Barcelona encara pot dir-se que no existeix, per una inferioritat social nostra que cal confessar. La reivindicació obrera no ha passat a fer-se *positiva*. Per aixó la forma *negativa*, l' anarquisme, ha exercit aqueixa destructora influencia, destruint els nuclis de solidarisme obrer, disgregant els elements de comunalitat de la casta opresa, *atomisant* per un individualisme purament metafóric el proletari i sometent-lo a la fácil suggestió hipnótica del primer cridaire qui aprofités aqueix amorfisme d' esperit pera pastar a voluntat les munions treballadores, acomodant-les al propi voler com qui adapta un metall fós a les anfractuositats d' un motillo. A Barcelona, gran centre obrer, el treballador s' troba encara en l' època purament lírica o intuitiva del séu ideal. No es arribat a l' època racional o científica. Per aixó es àcrata i no socialista; es dir, veient-se oprès per una força, per un poder en el qual no participa de fet, imagina el remei en la supressió absoluta de tot poder, en lloc d' idear-lo en la participació comunal de tots en el poder. Es àcrata, o sia negatiu, en comptes de *pàncrata*, o absolutament afirmatiu. Per un pessimisme coexistent am la concepció optimista de la naturalesa humana, vol una renuncia absoluta de tota sobirania, es dir, una degradació de tots els homes a la no-força dels desheretats, en lloc d' imaginar una elevació colectiva de tots els homes a la força dels poderosos.—Diríem que s' inclina més a l' humanació dels déus, qu' a la divinissació de tots els homes. I per aixó's veu exposat a la divinissació d' un home, tot seguit qu' aquest sab presentar-se-li com a Messies d' infantívols i vagues radicalitats...

L' obrerisme barceloní, en un mot, se troba encara en un estat paralel a l' estat floralisc del catalanisme, quan el catalanisme, no havent-se assimilat l' element intelectual, unitiu, cosmopolita, del federalisme, se trobava en plena sentimentalitat arcaica i rural. Fins que l' *acratisme* esdevingui *pàncratisme*, com un ateu esdevé panteista, no podrà dir-se que Barcelona estigui a punt de ciutadanisar-se plenament. I com la situació obrera de Barcelona (ja que Barcelona es Catalunya) constitueix junt amb el catalanisme una forta dualitat coherent, qui es tota la nostra vida d' homes catalans (*Homo catalanis*), venint a formar una dualitat de persones en un sol déu familiar, an el catalanisme interessa l' educació de les masses tant com a les masses interessa adequar llur actitud d' homes futurs al medi social, nacional i polític ont habiten i ont llur acció ha d' ésser un dia realitat. De manera qui si, per un vent, aquell floralisme, primer grau de catalanisme, ha evolucionat fins a l' actual ciutadanisme català, qu' es el grau superior fins avuy, per altre vent l' anarquisme, primer grau, també sentimental i romàntic, del proletarisme, té d' evolucionar fins a un socialisme orgànic, capaç de confinar amb el nostre ciutadanisme catalanista pera una obra comuna d' incorporació catalana a l' universal ciutadanissació o civilissació. I si el sentiment català es arribat, de manera natural, a una Solidaritat qui ha unit les diverses tendencies espirituals de Catalunya pera el fi *català*, es precís que la causa obrera (avuy l' estrictament popular) evolucioni fins a una Solidaritat qui l' ajunti am totes les escolles inclinades al fi de *lliberació*, com es el catalanisme.

2.ª classe d' anti-solidaris. Els republicans qui creuen, de bona fe, perjudicial una aliança am les dretes fins i tot pera una causa comunal i *solidaria*. Classe molt respectable també. Però cal fer-li comprendre que també resulta dolorosíssim veure'ls, a ells, catalans, units en solidaritat amb els enemics públics de Catalunya. Si es veritat que per circumstancies especials, sobre tot per l' existencia d' un poder conservador a Espanya, l' element de dreta solidaria ha semblat donar color a la Solidaritat; l' aclamació unànim de l' opinió espanyolista a la victoria d' en Lerroux els incorpora a ells amb els enemics de la llibertat catalana. Es cosa que jo, després de conèixer l' esperit agudíssim i noble d' algú d' ells, no sé explicar-me...

3.ª classe, en fi. Els castellans castellanistes i els catalans qui no senten a Catalunya, es dir, *avesinat* encara espiritualment en llur propia Ciutat. Tot un món de burócrates, trashumants, ilustracions epidémiques d' universitat, cursis, aristócrates a la cortisana, elements del vell dinastisme destruit per la doble empenta de catalanistes i republicans; tot aixó, unit al fort nucli de forasters inadaptats, aqueixa població flotant propia de tots els grans centres; aqueixa població espanyola no catalana qui s' irrita amb els accents d' una llengua incompresa ont veu una ruptura de l' unitat castellanesa somniada, una frontera real dins el comú territori; tota aqueixa gent qui veu una provocació de separatisme en cada sardana, i sent un eco subversiu, una vibració de trompeta guerrera en cada cançó popular... I amb ells els catalans despitats i rencorosos, homes de partit a l' antiga, qui no dubten en aliar-se *solidari-*

riament am l' enemic de *naixença*, tot fent escarafalls davant els qui ens unim am l' enemic de *principi*; catalans qui no arriben, per fortuna nostra, a contrapesar la memoria d' aquell castellà gloriós, en Salmerón, en qui la naturalesa patria no logrà vèncer l' home de llibertat i qui va unir-s' ens incondicionalment quan vegé caure damunt nosaltres el pes de les velles i anticonstitucionals tiranías de govern.

GABRIEL ALOMAR

LA LLUYTA

(DE N' ROBERT BEACCO)

E sobte, un violent terratrémol, comparable al esclat d' una mina inmensa ha destruhit la ciutat. Els habitants han mort casi tots engolits per la tremenda bullida geológica. En las grans esquerdas obertas, com feridas terribles, las runas dels edificis s' hi apilotan ab monstruosa confusió.

Sota las despullas acumuladas, entremitj del pilot de desferas l' etzar capritxós hi ha creat extranyes equilibris, deixant aquí y allá espays buyts que reben poch ó molt aire a través dels intersticis que forman els materials soterrats.

En un d' aquests espays cavernosos s' hi troba un vell que no feya gayres moments servia de model a un pintor... El pobre home s' dona compte, com en un somni, de que es viu. Es palpa... obra 'ls ulls... no veu res.

—Socors! Socors!— crida; mes sa veu es molt feble; tanca 'ls ulls altre cop, y tornantlos a obrir al poch rato, s' adona de dos cossos vora seu. Son els cossos de dos joves enamorats que ell havia contemplat ab enveja feya poch passejant per la *terrasse* del hotel.

—Deuhen ser morts— pensa l' vell. Pero en aquest instant un dels dos cossos, el d' ella, s' mou lleugerament.

El vell s' hi apropa mitj arrossegantse y saccejant-la li diu:

—Eh!... Ets viva ó morta?... Parla... digas!... Ella, per sa part, s' adona que ha recobrat com per miracle la facultat dels sentits. En els ossos, en la carn, sent uns dolors horribles, pero la seva memoria resta intacta y recorda ab tots els detalls la catástrofe que l' ha precipitada a n' aquell abim, a n' aquell ninxo improvisat.

La dona y el vell tenen a un temps la mateixa certesa encoratjadora. Cada hù d' ells está segur de no trobarse sol. Cada hù d' ells sent la satisfacció de regonèixer la vida del altre, y en l' agraïment de son recíproch consol, s' abressan estretament.

Passats alguns instants, comensan a cridar desesperadament ab unissonas lamentacions: —Socors!... No 'ns deixen morir!— Y, junts, se senten més forts, més esperansats de salvarse; ab més energías per vèncer la inercia dels seus muscles, la por de la mort, la fam...

A la fi, per entremitj del munt de runas, els arriba, com si vingues de molt lluny, una veu:

—Coratje! Aviat vos podrém salvar... Aparteuvos d' allá ont sentiu els cops de picot... Tingueu compte, que us podríam matar sense volguer...

Els desditxats, aguantantse la respiració, s' apartaven penosament del indret ahont queyan las pedras, pero l' seu esperar se feya etorn, infinit; y continuament passavan del dupte a la esperansa, de la esperansa a la desesperació... S' abressavan, se besavan ab més efusió cada vegada, y aixís, estretament lligats pel sentiment de germanor y per la desgracia, fruhían simultaniament unas mateixas sensacions davant la perspectiva de la lliberació. De tant en tant una petita ensolciada, un petit soroll, una lleugera oscilació d' aquell inestable sostre de runas aturava 'ls batechs dels seus cors; se sentian la existencia sospesa d' un fil invisible; y tan aviat murmuravan un renech com una oració...

Després dels cops de picot, s' han sentit vivas discussions de treballadors, remors vagas, intermitents, pero cada vegada més claras, de més a la vora y donant major esperansa de vida al cor dels desventurats.

—No 'ns hem equivocat, no,— se sent un que diu. —Si 's pogués treure aquesta viga, descobriríam el sobterrani

—Aixó ray, enfonzuela!

—No, que cauria tot el sostre de pedruscall, y 'ls colgariau.

—Donchs, no hi ha més remey... La viga ha de cedir poch ó molt...

—Ja hi baixaré jo...

—No encare!... ¿No veyeu com está, aixó? Si mo veu una pedra tot se n' va a baix.

—Porta la barra de ferro!

—Es inútil! No n' treuréu res... vos manca un punt d' apoyu, y aneu a riscos de matarvos.

—Tant se val, home, no vindrá d' un mort més.

—Fevus repicar, donchs!

Després de cinch cops violents, la viga cedeix y cauhen ab estrépit uns quants terrossos al fons del

ninxo... Els infelissos soterrats han distingit ben bé després de la caiguda del pedruscall frenétichs picaments de mans y crits de joya... S' abressan altre cop, en un esclat de suprema alegría. Per l' estreta obertura ha entrat ayre y llum... Es la vida.

—Quants sou?— pregunta un obrer, desde dalt.

—Dos!— responen a la vegada el vell y la dona.

Y el qui dirigeix el salvament afegeix:

—Donchs, no podreu pujar sino de un a un. El pas es molt estret, las parets son poch seguras... y la escala de corda no permet tant pes. Els qui han de tirarla amunt s' apoyan sobre la volta de las runas qu' es poch ferma... Sentiu?... Primer l' un y després l' altre... ¿ho teniu entés?...

Aquesta advertencia 'ls aterra de nou. Tots dos comprenen clarament que la verdadera vida, que la segura llibertat no s' garanteix més que al primer que pugua salvarse. Una petita pedra despresa, una senzilla esllavissada pot produhir l' esfonzament total.

—Déixam pujar primer a mi!— diu la dona a n' el vell, no podent contenir l' angoixa d' un dupte horrible.

—A tú?... Per qué?...— respon el company d' infortuní ab una violenta estretimitat.—Haig de ser jo el primer... Jo soch vell...

—Y jo soch joval... Que se t' en dóna!... Ja has vist-cut prou, tú!

—No, no... encare vuy viure més, jo!...

En aquest instant la escala de corda apareix per l' overtura y va baixant poch a poch. La dona corra a agafarla. El vell, que hi es més aprop, l' atura:

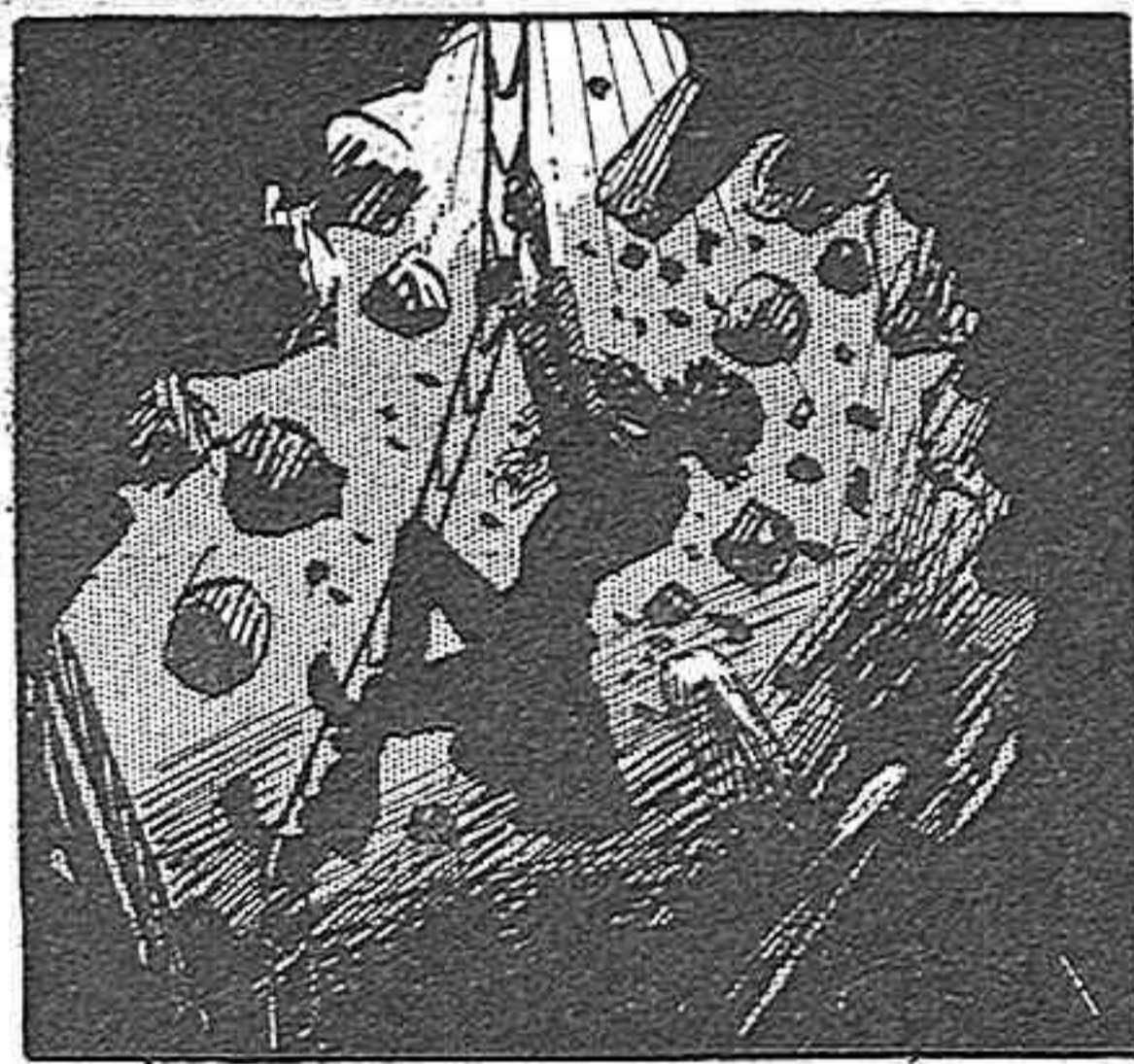
—Déixa, t' dich. Ja pujarás després tú!...

—Porta l' escala, mal home!

—No te la vuy donar... Jo vuy pujar primer!...

—Donchs no pujarás... y me la deixarás per forsal!...

Al dir aixó ella li posa las mans al coll, pero 'ls seus dits son reinflats, coberts de sanch y no obeixen al impuls de sa voluntat; damunt la pell colrada del jayo las sevas mans restan sens mohiment. En el punt culminant de la lluyta, els dos s' ajupen, y el vell, que tampoch pot moure lliurement els braços per tenirlos ferits, se deixa anar violentament sobre d' ella, cayentli al damunt y deixantla sense forsa pera defensarse.

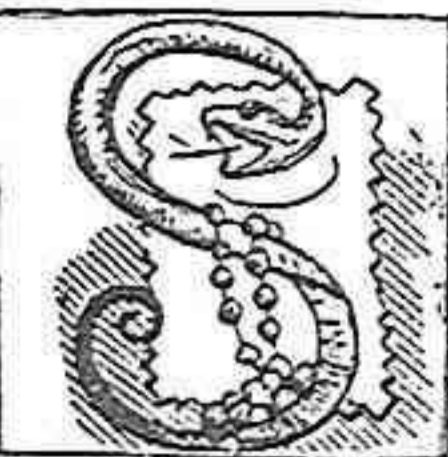

Allavoras el vell li mossega las galdas, els llabis, el nas, las orellas; li arrenca els cabells, la oprimeix, l' esclafa, l' ofega... Després, redressantse en un supràrm esforç, alza la testa blanca cap a l' overtura lluminosa, s' aferra com pot a l' escala de corda, y crida:

—Amunt, val!...

Las cordas tibán a un ràpit impuls, la escala 's veu disminuhir sensiblement y l' cos del vell va pujant victorios... Dessota d' ell, las capas de runa 's disgregan; el sostre de pedruscall se desploma; y el buyt cavernós torna a tancar-se ab horrosos estrépit.

JOAQUIM AYMAI, trad.

EMPRE oportú y generós, sobre tot quan la generositat no li costa un céntim, don Antón ha volgut comensar l' any omplint las vacants vitalicias que al Senat existian.

En la repartició d' aixó que algú—vajin a saber per qué—n' diu prebendas, n' han tocat tres a Barcelona que han anat a caure en mans d' en Collaso, en Monegal y en Benet y Colóm.

¿Qué representan aquests senyors? ¿Quins son els seus mèrits? No se sab.

Lo únich qu' está fora de dupte es que desde l' dia 3 de Janer son senadors y que com a tals desde aquí endavant impugnarán projectes, votarán lleys y influhirán en els nostres destínos...

Y fins potses ajudarán a n' en Sol y Ortega, senador també com ells, encare que no vitalici.

La senaduría de don Joan es simplemente romanesca.

Cal consignar que ab motiu d'aquests nomenaments, els diaris del trust madrileny han armat un sagramental de mil dimonis, assegurant qu'en Maura ha fet una cosa llejta y casi ó sense casi anticonstitucional.

A nosaltres aquestes baralles no 'ns preocupan gens ni mica. Y no 'ns preocupan per la poderosíssima rahó de qu' estém ben convensuts de que, si en Maura ha obrat malament, posats els del trust en el poder, haurían procedit nó de la mateixa manera qu' ell, sinó... una mica pitjor.

Veritat, senyor Moret?

Un aristócrata catalá que viu á París, el marqués de Casa Riera, ha donat seixanta mil duros pera construir escoles espanyolas al Marroch.

Però construir escoles!... Ja 's coneix que aquest bon senyor está malejat pels ayres de Fransa.

Un noble espanyol pur sang, si 's decideix á donar alguna pessetola, may es per institucions de cultura ó tonterias pel istil.

Sempre es per la iglesia.

Si escoltém als rradicals lerrouxistas, la Solidaritat es un conglomerado repugnante.

Pero... Pero, segons notícias que 'ns acaban d' arribar, la Junta republicana lerrouxista de Valencia ha acordat adherirse al bloc d' en Moret, en Romanones, en Canalejas y demás antichs pasteleros de la política espanyola.

¿Cóm se las arreglarán ara 'ls vassalls de don Alacandro pera convencer á la gent de que 'l seu conglomerado no es bastant més repugnante que 'l de la Solidaritat?

Gracias al bon zel del seu Ajuntament, Tarragona, desde primers d' any, ha quedat lliure de la pesada carga dels consums.

Barcelona, administrada per una Corporación municipal progressiva, reformadora, altruista, europea y no sabém quantas cosas més, no s'ols ha de continuar suportant aquest odiós impost, sinó qu' encare sent als seus regidors lamentarse cada día dels perjudicis que la desgravació dels vins ha ocasionat á la caixa comunal.

¿Cóm s' explica aquesta diferencia?

Ho ignorém. Potsers els barcelonins que s' han fixat en el gran número de festes, viatges y tiberis organitzats pel nostre Ajuntament y han vist, además, la espléndida ab que aquí 's pagan els terrenos que s' adquireixen y 'l rumbo que 's desplega en certes obras de necessitat molt discutible, pedrían donarnos una mica de llum.

Ara resulta que 'l senyor Azzati, últimament elegit diputat per Valencia, no es espanyol.

Un periódich ho ha dit ab totes las lletres. Y tan clar ho ha dit, que fins ha assegurat que quan el rradical valenciá va arribar á la edad d' entrar en quinta, s' escapá del servey militar alegant la seva condició d' extranger.

Lo bonich es que, á consecuencia d' aquestas manifestacions, El Progreso acusa de delator al perío dista que las ha fetas y li etgega, entre convulsions epilépticas, una pila de barbaritats que no han convensut á ningú.

Perque, una de dugas: ó 'l diputat valenciá es espanyol ó no ho es.

Si ho es, qu' ensenyi el certificat de quintas y s' haurá acabat la qüestió.

Y si no ho es, ¿á qué venen tantas extremituts y tantas paraulas groixudas?

¿Desde quán el dir la veritat ha d' ofendre á ningú, per rradical que se sigui?

Un distingit membre del partit rrevolucionari- rradical-aauntonomista, el senyor Aguirre Metáca, al objecte de reunir-se ab el proclamado Lerroux, se n' acaba d' anar ab el Príncipe de Piemonte en direcció á l' Argentina.

Ja ho veuen, eh?... Necessitan més probas?...

Un amich íntim de don Lacandro que se 'n va ab un príncep!

Y encare voldrá sostenir l' Ardit que únicament els solidaris son gent capassa de conxorras incestuosas!

Ja devían enterarse de la topada que va sofrir el tren que portava á n' en Moret y amichs del bloc.

Per més que don Segis va sortirne barato, desgraciadament, el percás va ocasionar víctimas y un retrás considerable.

Pobre pare de la Lley de Jurisdiccions! Quina jettatura que porta!

Ell, en la vida com en la política, sempre que 's belluga es causa indirecta de víctimas y de retrocés.

Arriba als puestos tarde y con daño.

Y aixó qu' es un home que no va enlloch!...

Els xinos del Camp de n' Galvany han celebrat també la victoria del día 13 ab un gran banquet.

No sabém si al agape conmemorativo va assistirhi l' héroe de la fausta jornada, el apuesto D. Emiliano.

Pero ben segur que, si li varen convidar, degué respondre:

—Al Campo de Galvany voy, donde probaros espero que frente de un comedero, afamado también soy.

Efectes de la borratxera del triomf: Entusiasmats els radicals de la Casa del Pueblo ab motiu de la grran victoria electoral del 13 de

Desembre, fins han acordat encunyar medallas commemorativas de la gloriosa data. Medallas que expendirán, naturalment, pera fer negoci, entre 'ls amados correligionarios

¿Medallas á la Casa del Poble?...

Si ara visqués l' Altadill, ja sé lo que diria:

—Ja expendeixen medallas?... Aviat vendrán cristetals!...

Un fulano, llegint el diari á un amich seu: —Tramitadas las negociaciones con las leyes exigen, el día 1.º de febrero y á bordo del *Satrústegui*, saldrá de Buenos Aires con dirección á España el famoso...

—Vaja, al últim!... Ja era hora!...

—¿Qué vols dir?... ¿quí 't pensas? —En Lerroux!...

—No, home, no... Si no 'm deixas acabar de llegir... «Saldrá de Buenos Aires con dirección á España el famoso... bandido Vivillo.»

SABADELL, 29 de desembre

Llavoras del sanejament del duros sevillanos *El Imparcial* d' aquesta ciutat (que sempre adula als que governan á la Casa de la vila) va portar que el pas per la Arcaldía d' en Campanya deixaria *hondos recuerdos*. Y are l' interessat, ab aixó dels *hondos* ens fa sapigué que no hi ha *aguinaldo* pels empleats de la Casa Gran y en cambi n' hi haurá per subvencionar l' Orfeo, etc., etc. Home, tan mateix tothom t' ha vist l' orella, tu que sabs que 's fan tantas cosas malament y no ho has vist fins que t' han tocat la butxaca. Aquests son per tu els *hondos recuerdos*.

CREU-ALTA, 30 de desembre

Qui estigui cansat del mon que no pensi més ab tirarse al Pont de la Salut ni esculli el pas d' un tren; qu' esperi un día de pluja al vespre y que 's posi al cap d' anar de la Creu al mitj del carrer Major y jo li asseguro una mort violenta. Lo qu' en diuen *aceras* son pous d' aygua que el que podria salvarse de la caiguda, forçosament mor ofegat. Valdria la pena, ja que com una capital disfrutem per part del Ajuntament en tenir *dallonsas* á las casas del *Nocha*, que no 'ns tractessin com barriada conquistada en lo demás.

ABRERA, 4 de janer

També l' home negre d' aquest poble intenta ficarse en assumptos matrimoniales.

Figurévos que l' día de Cap d' any s' enfilá al cubell de la xafarderia y comensá á passar balans dels naixements y morts ocorreguts durant el 908; y al veure el resultat, que no era gens favorable per la població, va dir cridant:—No vos en donéu vergonya de multiplicar tan poch?

Se veu que aquest mano vol feyna del ofici. Recomana forsa canalla, encare que hi vagi poch pa... Es clar, com qu' ell no 'ls ha de mantenir!

MONTSERRAT DE MONTSERRAT, 5 de janer

El diumenge passat tots els que veuen ab satisfacció que 'ls obrers van deixant, poquet á poch, la mala y llejta costum de traicionar-se y mirarse ab rezel ells ab ells, varen estar d' enhorabona. El novell coro *La Alianza Productora* va oferirnos un hermós espectacle de germanor que ja 'l voldríem per ells certs individuos que, indegudament, usan la paraula fraternitat molt sovint. En altres épocas, els que creuen que, quan Lerroux sigui 'l zar d' Espanya, lligarém els gossos ab llangonissas, haurían pres part en la alegría, al menos moralment; diumenge tot eran miradas de gayrell, prenyadas d' odi. ¿Es aixís, antichs companys, com alcansarem la nostra emancipació? ¿Es fent política rencorosa ó ab la unió obrera com ens redimirém? ¿No estiguen ofuscats, en Lerroux no 'ns portará res! ¿No us heu enterat de la vaga que sosté *El Progreso*? *El Progreso* está en vaga y els que 'l componen son *esquirols*. Els obrers que no han consentit que se 'ls trepitjessin y escarnissin els seus drets han abandonat el treball. ¿Y encare creureu qu' es en Lerroux qu' ns té de portar la redempció? ¿Infelissos, si no cambieu de pensament, la burguesia se frega las mans de gust al véurer la vostra tonteria! Creyeu á qui no som ni solidaris ni lerrouxistas: la redempció dels obrers ha de ser obra dels obrers mateixos, com deya Marx y repetim nosaltres. Hem de tornar-nos á unir, com en altres temps, y sense aixó no farém res y serém eternament esclaus. Abandoném á Lerroux y no volguém altra solidaritat que la *Solidaridad Obrera*.

BOLVAS

¿Qu' es extrany!... Tot está quiet, tot sembla dormir, tot calla. Ni 'l més inofensiu crit altera la pau d' Espanya. El bloc apenas se mou, la premsa 'ns conta rondallas, els trons s' han tornat sospirs, els llampechs, fochs de bengala. ¿D' hont prové aquesta quietut? ¿Á qué 's deu aquesta calma,

Els héroes de la jota

RONDALLA ARAGONESA

que tan aplaudida ha sigut durant las festes celebradas ab motiu de la visita de la comissió del Ajuntament de Zaragoza.

descans del cos aplanat, néctar deliciós de l' ánima?—

Y una veu, que jo no entench de quin amagatall baixa, me respon:—¿Pero no sabs que las Cortes están tancadas?

Notícias de l' Argentina:

«Don Dallonsas no sossega, nit y día treballant

» en la qüestió de l' *idea*.

» El dulluns va fé un discurs

» (entrada, mitja pesseta);

» el dimars va ferne un altre

» (á la porta, dos *bandejas*);

» ahir va demanar quartos

» en una eloqüent arenga;

» demá obrirá suscripciones

» per fer la... etc., etc.»

Aixó es tot lo que avuy diu el correu de Sud-América.

Impressonat el Govern per la espantosa catástrofe d' Italia, ha determinat enviarhi robas y mantas, y botiquins y aliments y fénel y llet en latas.

L' ordre de preparar aixó va darse l' altra senmana, la que vé 's comensará á cumplimentar l' encárrrech cap allá á darrers de mes se veurá per hont s' embarca, y á mitj Febrer sortirá de Cartagena ó de Málaga.

De modo que si 'l vaixell que durá l' present d' Espanya no s' encalla pel camí, ó no 's crema ó no naufraga, el socorro consabat arribará á mans d' Italia

día menos, día més, pels encontorns de Sant Jaume.

Diu que 'l senyor Sanllehy

—¡pobra coloma ferida!— creya ara pescar la senaduría vitalicia.

Els nomenaments han vingut y, com tothom presumia,

n' hi ha hagut per en Xó y en Gó, menos per ell... ¡Tila, tila!...

¿Ho veu com las hi han pagat las sevas beaterias?

¡Vaj!, vaj! fent el nen y suspenent bases quintas!

Sicilia es la part del món hont més ardenta es la fé.

Ben alt ho diu la estadística: tants habitants, tants creyents.

No obstant aixó, repareume ab quin garbo el Pare Etern

permet que un mati aquells pobres tan devots y tan fidels vejin canrelshí las casas y esberlárselshí el terror y com á moscas se morin, resant y mirant al cel...

Ja us dich que la Providencia ¡devegadas fa uns papers!...

C. GUMA

A punt de tornarhi

A comensar l' últim período de sessions, ens queixarem de la indiferencia ab que la opinió assistia á la reobertura de las tascas parlamentarias, com si no interessessin á ningú els importants assumptos que devían posarse á discussió. Creyém que no tindrem ocasió de repetir la queixa, en vigílias de la próxima reobertura de Cortes.

La opinió avuy té motius pera fixarse ab la propra lluyta y seguir ab interés els seus incidents; no 'ls motius seriosos que provocan un interés apassionat, sinó 'ls motius fútils que despertan un encurosament de misserejador. ¿Qué farán al Parlament els del bloc? ¿Acabará per decidirse D. Melquiades

y vinclará l' esquena davant de las institucions? ¿En Cambó y en Lerroux es barallarán com dugas peixeteras? Aixó y altres menudencias encare de menos importancia son els *grans problemas* quina resolució espera ab interés la gent.

De lo serio, del nou projecte d' Administració local que ha de revolucionar la vida dels municipis y de las regións, no se 'n recorda la gent més que per lo que pot servir de pedra d' escándol. Els mateixos directament interessats en tan important projecte, no 'l discuteixen ab la deguda serenitat.

Sempre hem pecat els espanyols d' extremosos y en aquest assumpto no devíam pas contradirnos: tots agafém la cosa pel cantó que més crema. Indubtablement el projecte d' Administració Local té cosas bonas y cosas dolentas. Els enamorats á *outrance* del projecte no volen veure las segonas y donant proporcions exageradas á las ventajtas, no poden sufrir que 's posin reparos á lo que segons ells ha de servir de base pera refer la personalitat de Catalunya. Els impugnadors de la nova Lley tancan els ulls davant las innegables ventajtas que conté y s'ols remarcen els defectes, pintant el conjunt com una punyalada traydora á la llibertat y al sufragi.

Uns y altres exageran la nota y tots plegats contribuirán á que un projecte, que será Lley, surti més dolent de lo que convindria á la nació espanyola. El colegi únich á las eleccions provincials, representa un centralisme repugnant y l' havían de combatre tots els autonomistas sense distinció de dretas ni esquerras; el vot corporatiu significa una esquerra oberta al sufragi, y devia ésser combatut ab més fermesa per las esquerras. Però la supressió dels arcaldes de R. O.; la formació de mancomunidades; la creació de las hisendas municipales; la major autonomia dels municipis son ventajtas que no deuen despreciarse, y volguer la mort definitiva d' un projecte que conté com todas las cosas humanas defectes y ventajtas, per horror tan s'ols als defectes, ens produheix el mateix mal efecte que 'ns produhiria veure llençar un cove de pomas camosas perque entre ellas n' hi ha algunas de podridas. Si en conjunt resulta el projecte beneficiós, encare que sigui tan s'ols per lo que remourá la vida municipal, aprofitemlo. Qualsevol cosa es preferible á l' actual embrutiment de las costums políticas.

JEPH DE JESPU

NOTAS OBRERAS

La organizació sindical catalana

AQUESTS días, repassant las llistas d' entitats integrants de la Solidaritat Obrera y las xifras de treballadors associats, ens hem sentit impresionats dolorosament. La estadística relativa á la Solidaritat Obrera, tot y revelant un esforç pera constituir una bona organizació sindical, demostra ab la freda veritat dels números l' estat lamentable d' endarreriment en que aqueixa organizació 's troba.

La Solidaritat Obrera está avuy convertida en Confederación general Catalana de societats obreras de resistencia. La forman en tot Catalunya 67 societats, de las quals 53 son de Barcelona. El conjunt d' obrers que la componen es de 12,500, xifra petifíssima, car á Catalunya deu haverhi cosa d' un milió y mitj de treballadors.

El nombre d' obrers barcelonins que Solidaritat Obrera representa es de 10,600. A Barcelona, hont hi ha 200,000 obrers! Es cert que fora de la Solidaritat hi ha altres entitats obreras de resistencia, però todas plegadas no arriban de bon tros á la xifra d' adherits á la Solidaritat Obrera, qu' es el nucli, rudimentari encare, de la futura organizació sindical.

El detall de las diverses societats que forman part de la Solidaritat Obrera ofereix casos desconsoladors. Tenim, per exemple, que la Unió Metalúrgica compta ab 150 socis; aquests son els metalúrgics associats, els d' aquell mateix ofici que ab motiu del conflicte del any 1902 que produhi la vaga general, tingué en vaga á 8,000 companys.

A Barcelona hi ha un grapat de mils dependents comercials, industrials y d' escriptori. Donchs l' Associació de Dependencia Mercantil té 325 associats.

L' Art d' Imprimir té 200 socis, y á Barcelona els tipógrafs son més de 1,000.

Y no creyém necessari citar més exemples. N' hi ha prou ab afegir que la gran majoria de las demás societats tenen també un número de socis ben migrat.

¿Qué vol dir aixó? Vol dir que la Solidaritat Obrera es alguna cosa, però poch, molt poch encare. Es de creure que anirá augmentant. Tots els comensaments son difícils, y la Solidaritat Obrera es un comensament. Si gradualment se va desenrotllant, representarà de debó el moviment sindical de Catalunya. Si no aconseguis créixer y desenrotllarse, hauria fracassat, y fora de dordre 'l seu fracás, perque significaria que 'ls treballadors catalans han de recomensar de cap y de nou, tota la seva organizació sindical.

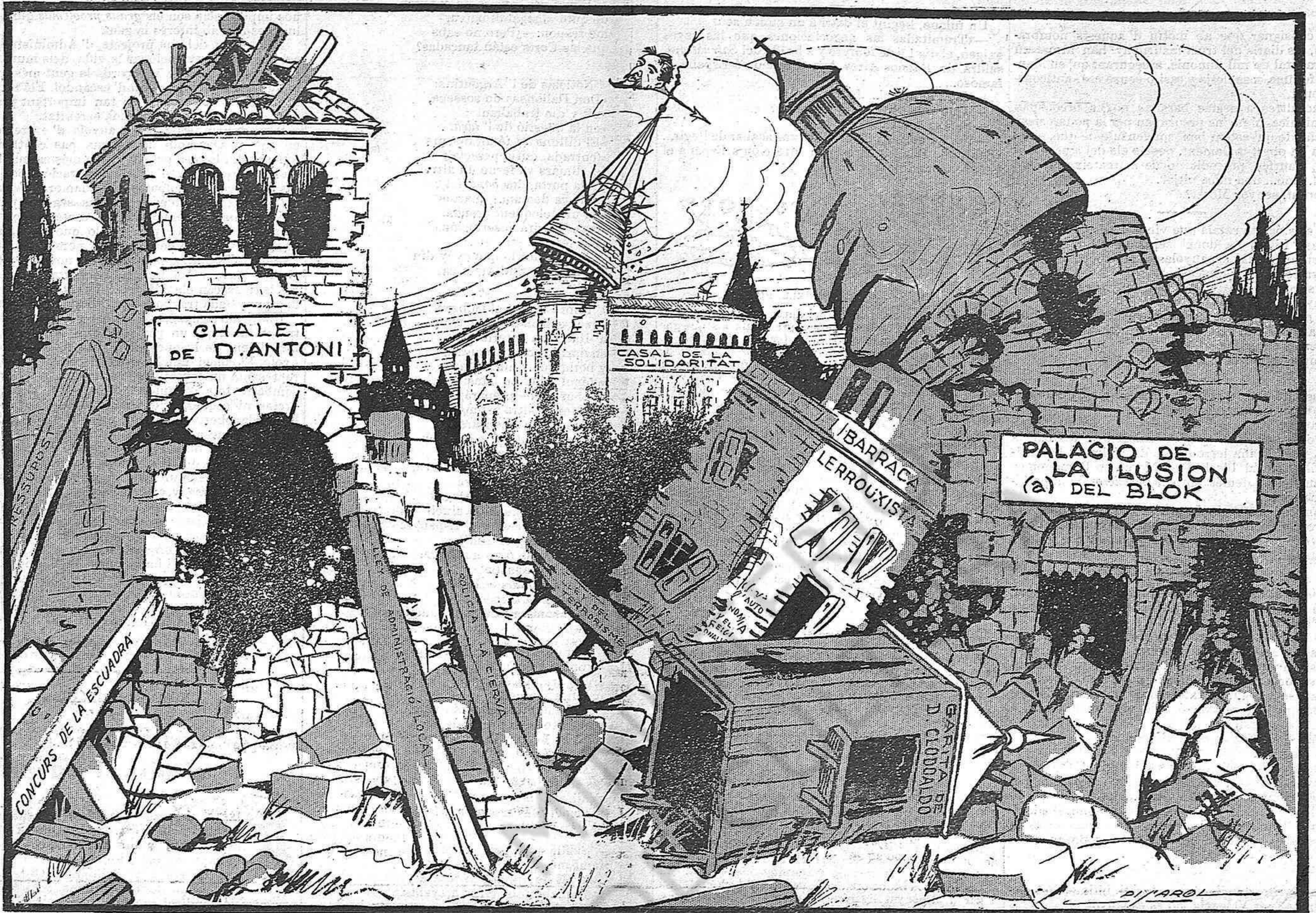
Com á punt de partida, com á fonament pera aixecar damunt el veritable edifici societari, Solidaritat Obrera es acceptable. Però cal que 'ls seus directores se fassin ben bé cárrech de que cal caminar, de que cal bastir l' edifici tot just comensat. Aturantse, per no poder ó per no saber anar endavant, no haurían fet més que constituir una ombra, una ficció de forsa obrera organizada.

De la seva orientació, que ha d' ésser alhora honrada y práctica, y de la seva conducta, que ha d' ésser alhora seria y enérgica, depén l' avenir del lloable intent—per ara s'ols intent—d' organizació sindical que la Solidaritat Obrera representa.

Son aquestas unas paraulas d' amich, ditas ab lleal franquesa.

A. ROVIRA Y VIRGILI

Els terremotos d' Espanya

Vista anticipada de lo que diu que ha de succehir un dia d' aquestos.

REPICHS

Si qu' está fresch!...
 Entabanat no se sab per quí, *El Liberal* de Madrid demana que, com més aviat millor, vaji en Lerroux al Congrés pera combatre el projecte d' esquadra...
 Pero ignora *El Liberal* que don Alacandro no 'l pot combatre aquest projecte?
 ¿No sab qu' en el seu diari, en la mateixa *Gazeta dels vins*, el va alabar ab frasses vibrants y calurosas y que fins va calificar de *sesión histórica* aquella en que la Cámara popular va votar 200 milions pera la construcció de barcos de guerra?...
 ¿Cóm vol, donchs, *El Liberal* que l' *ilustre emigrado*, conseqüent y formalot com es ell, vaji ara a atacar lo que ahir tan eloqüentment defensava?

A cada hù lo que sigui seu.
 Deyam en el últim número de LA CAMPANA que 'l papa no havia enviat á las pobras victimas dels terremotos de Sicilia altra cosa que benediccions y bonas paraulas.

Ultimament s' ha fet públich que á més d' aquest consol purament retòrich, Pío X ha remés als infelissos damnificats unas quantas mils liras.

Encare que, posats ells en el cas nostre y tractantse d' una personalitat republicana, els clericals no haurían rectificat, nosaltres, que no 'ns semblém de res á n' ells, ho fem avuy ab molt gust.

Som aixís!... La rahó la doném á un moro.

O á un cristiá.
 Mentres la tingui, la religió del interessat ens es completament indiferent.

Hi ha que confessarho. Tractantse d' aplanar el camí de la rrevolució, aquests lerrouxistas son el dimoni.

¿Pues no acaban ara d' averiguar que 'l reusench senyor Font de Rubinat, elegit fa poch senador pels elements solidaris, no té el de ab que aristocráticamente adorna la seva firma!

El formidable cop que ab aquest descubrimient reb la Solidaritat salta á la vista del més llusco.

¿Permetre que un dels seus prohoms posi indegudament un de entre 'ls dos apellidos!...
 ¿Ahónt s' ha vist atreviment semblant?
 ¡Sabandijasi!... ¡Renacuajos!

Per supuesto, que donde las dan, las toman.
 Irritados per la tremenda patacada rebuda, diu que ara 'ls solidaris están fent indagacions pera veure

si 'l de usat per alguns conspicuos lerrouxistas es verdaderament llegalit.

Sembla que 'ls traballs han comensat sobre 'ls apellidos Zurdo de Olivares, Giner de los Ríos y Puig de Asprer.

¡Aixís, aixís!... A fer ensenyar els pergamins y que s' aclareixi tot.

Aquestas cosas, per un país que aspira á regenerarse, son de gran trascendencia.

Té rahó 'l xufiero del *Progreso*, el de las postals, el candidat á regidor de Barcelona pels rradicales, l' amich del cacich de la premsa á ca la Ciutat, el llicenciát de Valencia.

Es precis fer economías al Ajuntament de Barcelona, no permetent que 'ls regidors viatjin ab la excusa d' estudiar en els Congressos, per exemple l' antropológich d' Italia, ahont en Valentí y Camp va averiguar que 'ls vocals associats eran uns cervells de *rumiantes* y que juntats ab els catastrófichs lerrouxistas podían tirar á terra el pressupost municipal y servir els interessos de D. Lacandro y els dels seus llimpiabotas, com el llicenciát de Valencia que pretén, *nada menos*, que passar á la categoría de regidor de Barcelona y millorar l' estat económic de casa.

¿Oy, maco?

Fa pochos días que 'l *ilustre Emiliano* va fer declaracions sobre aixó del *bloque* á un redactor del diari *La Tierra* de Cartagena.

El massa conegut advocat obrer y director d' *El Progreso*, al veures *entrevistat* á tall de personatge, volgué fer l' home, y actuá de profeta.

Y el profeta gallego va dir: Se podrán sumar al bloch els republicans de las poblacions petites, pero may s' hi sumarán els grupos importants, com els de Barcelona, Sevilla, Valencia...

Y tal dit, tal fet.
 A l' endemá d' haver fet de zaragozano el pobre Iglesias, els republicans blasquistas y lerrouxistas de Valencia s' adheriren al *bloque*.

Y per unanimitat!
 L' *Emiliano* s' ha lluhit, com hi ha món.
 Que 's retiri de l' ofici de profetas, y que s' entretinguí tocant la gaita.
 Más li valdrá.

Els redactors d' *El Progreso* son deliciosos. Si ho volguessin fer expressament, no arribarian may á escriure tantas tonterías com escriuhen sense adonarsen.

L' altre día, en una mena d' arenga sobre una capta pública á favor dels damnificats pels terratrémols d' Italia, deya *El Progreso* que la tal capta seria una proba de solidaritat humana, la qual proclama la *grandeza y la intangibilidad del hombre*...

Hombre, pels claus de Cristo!
 El parlar de la *intangibilidad* de l' home apropósit

d' una catástrofe espantosa que ha ocasionat més de 150,000 morts, es una broma macabrica.

Milers de morts, milers de ferits y vilas destruhidas y incendiadas, y aixó ho relaciona *El Progreso* ab l' *intangibilidad del hombre*.

Figürinse lo que hauría passat si arriba á esser tangible.

Fa horror pensarho.

¿Quan acabarán de dir tonterías els redactors d' *El Progreso*?

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA I.—Ar.ca.
- 2.ª Id. II.—Ma.ca.ri.
- 3.ª ANAGRAMA.—Cinta—canti.

Han endavinat las solucions els caballers Eduardillito Saló. Un del partit de la teya, Un propietari de can Mary, Pepet Rocamora, Andreu Ploramicas y Tofol Ribera.

XARADAS

I
 Es animal cridaner el primer.
 Musical veurás que dona la segona,
 y un article veurás qu' es el meu tres.
 Sense capficarhi gayre te dich, lector, per final, que un nom d' home te de darte el total.

H. SASTRE

II
 Temps de verb es la primera,
 la dos-terca es animal,
 vegetal girat-tercera
 y nom de poble 'l total.

F. JOANET

ANAGRAMA

Mentres prenía la tot llegía jo LA CAMPANA,
 y van passar uns total robantme l' americana.

A. ROCA COLL

CONVERSA

—Sabs l' amich Joseph?
 —Sí.
 —Sa germana ha marxat á Mataró.
 —Sa germana?... quína?... la María?
 —No home, la que hem dit entre 'ls dos, que té 'l xicot allí.
 —Quí es el novio zen Ramón?
 —No, home, ne; el que també hem dit entre tú y jo.

J. MASSAGUER S. (ARTILLER)

Caballers: Macari Capgrós, Amich d' un sastre, H. Sastre, Lo Recó de Capdevila, Paquito y Matilde Corona Maso.—Els Keys no han estat gens espléndits.

Caballers: Un del carrer de Catalunya, A. B. (a) Lo rector de Vallfogona, Mosca Morta, Ednardillito Saló, Caló de Granollers, Joseph Sangeris, J. Massaguer S. (artiller), Manel Soms, R. Gibert (a) Un barbé, F. Reixons, Arcadi Guasch, Joseph Sumell, E. Gerubern, Dos companys topógrafos, J. Jubany, Victorino Ferrer, Joseph Casas, Un del partit de la teya y Un propietari de can Mary.—Bon any siga de bé, y bona cosa aprofitaré.

Caballers: J. C. Sadurní: La carta que 'ns confirma degué traspapelarse. Lo d' avuy es fluixet.—E. Vilaret: Rebut el sonet, y tantas mercés.—V. Tarrida: Ha fugit la oportunitat... En fi, veurém. Entra en cartera, y si no es aquest any será un altre.—Tulinarru: ¡AY, ay, senyor Tulinarru,—de defectes n' hi ha un *carru*—J. N.: Pera dedicar versos á n' en Lerroux, ha fet molt mal fet de triar aquest metro; l' octosílab es molt casulá y vulgarot. A un emperador, per ex que siga, li calen *octavas reales*, y dihentse *Alejandro*, lo més indicat son els *alejandrins*. Johannus: Rebut l' original; procuraré complaure'l. L' extraordinari ja estava compost y no era possible. La poesia de que 'ns parla deu ser en cartera, esperant l' estiu. Havém trasmes els seus desitjos als companys que anomena en el darrer paragraf.—Manel Noel: Ara sí que la tinch present... Y recordo que varem decidir no publicarla, per ignocentona y horalesca... Perdoni, eh?—Llimonet: La *oració* té en certs punts una mica de gracia... Pero, val més deixarho córrer.—Andresito: Me 'n enteraré ab més calma, y decidire. Gracias.—Un Graciach: ¿Qué es aixó del *rostre palpítant*, y de la *polsor*, y dels *llabis enveixats*, y del *poguer inesperat*?... Ahont som aquí? A la vall d' Arán ó á la patria de 'n Verdagner?—E. E.: El dibuix denota una disposició que mereix cultivarse... No s' impacienti: dibuixi per vosté y tardi tant com pugui en enviar als diaris.—T. B. G. (Buenos Aires): Rebut y gracias.—Joan Vallas: Si publicué aixó, ó vosté ó nosaltres aném á parar á l' *ombra*... Y no sé si ho sab que ara dona bó d' estar al sol.—P. G. M.: Un feluá, M. y F. A., y Una Colla de Dos: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns envían, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª